

Pradžia>Teisės aktai ir Teismo praktika>Nacionalinės teisės aktai

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([de](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

vokiečių

Kad tarpų jūsu pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Nacionalinės teisės aktai

Austrija

Įvadas. Šiame tinklalapyje pateikiama informacija apie Austrijos teisės sistemą ir Austrijos teisės apžvalgą.

Oficialaus vertimo rodoma kalba nėra.

Čia galite susipažinti su šio teksto vertimu, atliktu mašininio vertimo priemone. Turėkite omenyje, kad jis skirtas tik padėti suprasti tekstą. Šio puslapio savininkas neprisima jokios atsakomybės dėl šio mašininio vertimo priemone išversto teksto kokybės.

-----lietuvių-----bulgarųispanųčekųdanųestųgraikųprancūzųkroatųitalųlatviųvengrųmaltiečiųnyderlandųlenkųportugalų
rumunųslovakųslovėnųsuomiųšvedų

Teisės šaltiniai

Austrijos teisė yra rašytiniais įstatymais grindžiama (vok. *gesetztes*) teisė. Ir priešingai, paprotinė teisė atlieka tik labai ribotą vaidmenį. Aukščiausiosios instancijos teismų praktika, nustatanti svarbias įstatymo taikymo rekomendacijas, yra labai svarbi, bet teisėjų kuriama teisė oficialiai nepripažįstama teisės šaltiniu.

Austrijos Konstitucijoje skelbiama, kad visuotinai pripažintos tarptautinės teisės normos yra Austrijos federalinės teisės sudedamoji dalis, ir joje nustatyta, kad **tarptautinės sutartys** turi būti integruotos į Austrijos teisės sistemą (su specialiais teisės aktais arba be jų). Tarptautinės sutarties nuostatos vietą vidaus teisinės sistemoje lemia jos turinys.

Kad Konstituciją iš dalies keičiančios arba papildančios tarptautinės sutartys būtų patvirtintos Nacionalinėje Asamblėjoje (žemesniuose Austrijos parlamento rūmuose), reikalingi tokie pat kvorumai, kaip ir priimant sprendimus dėl federalinių konstitucinių įstatymų. Sprendimams dėl tarptautinių sutarčių, iš dalies keičiančių ar papildančių įstatymus, reikalingi tokie patys kvorumai kaip ir sprendimams dėl įstatymų.

Iš esmės tarptautinės sutartis federalinės vyriausybės arba jos įgalioto federalinio ministro prašymu sudaro federalinis prezidentas. Politinėms sutartims ir įstatymus iš dalies keičiančioms ar papildančioms sutartims sudaryti reikia išankstinio Nacionalinės Asamblėjos pritarimo. Federalinis prezidentas gali įgalioti federalinę vyriausybę arba atitinkamus federalinės vyriausybės narius sudaryti tam tikrų kategorijų tarptautinės sutartis, išskyrus politines ir tas, kuriomis iš dalies keičiami ar papildomi įstatymai.

Pagal Austrijos Konstituciją kiekvienai iš **devynių federalinių žemių** (vok. *Bundesländer*) taikoma ne tik federalinė konstitucinė teisė, bet ir atskira **federalinės žemės konstitucinė teisė**. Federalinės žemės konstitucinė teisė neturi prieštarauti federalinei konstitucinei teisei, ir dėl to ši **turi viršenybę**. Tačiau tokia pirmumo tvarka iš esmės netaikoma federaliniams ir federalinių žemių įstatymams. Nuo 1988 m. federalinės žemės gali sudaryti tarptautinės sutartis savo kompetencijos srityje klausimais. Tačiau užsienio reikalų klausimais pirmenybė teikiama federalinei vyriausybei.

Įvairių rūšių teisinės priemonės. Teisės normų hierarchija

Federalinei konstitucinei nuostatai priimti Nacionalinėje Asamblėjoje paprastai reikia dviejų trečdalių balsų daugumos, dalyvaujant ne mažiau kaip pusei jos narių. Be to, šiuo būdu priimama nuostata turi būti aiškiai pavadinta „konstituciniu įstatymu“ arba „konstitucine nuostata“.

Kitą vertus, galiojančiam sprendimui dėl federalinių įstatymų pagrįstos nuostatos priimti reikia, kad dalyvautų ne mažiau kaip trečdalis Nacionalinės Asamblėjos narių ir ji būtų priimta absoliučia galiojančių balsų dauguma.

1. Pagrindiniai Konstitucijos principai

Toliau pateikiami Austrijos Konstitucijos pagrindiniai principai (vok. *Grundprinzipien*) yra svarbiausios šalies teisės sistemos nuostatos:

demokratijos principas,
valdžių padalijimo principas,
teisinės valstybės principas,
respublikos principas,
federacinės valstybės principas ir
liberalumo principas.

Visi kartu šie pagrindiniai principai sudaro **konstitucinės santvarkos pagrindą** (vok. *verfassungsrechtliche Grundordnung*).

Jie turi didelę konstitucinę reikšmę. Jeigu iš esmės **keičiant Konstituciją** atsisakoma bet kurio iš pagrindinių principų arba gerokai pakeičiamas tų principų tarpusavio ryšys, tai laikoma išsamiu Konstitucijos pakeitimu, **dėl kurio reikia surengti referendumą**.

2. Pirminė ir antrinė ES teisė

1995 m. sausio 1 d. **Austrijai įstojus į Europos Sąjungą** reikėjo išsamiai pakeisti Austrijos Konstituciją. Nuo Austrijos įstojimo teisės sistema grindžiama ne tik Austrijos konstitucine teise, bet ir ES teise (**konstitucinis dualizmas**). Vyrauja požiūris, kad **ES teisė turi viršenybę prieš vidaus teisę**, taip pat prieš paprastąją federalinę konstitucinę teisę, bet ne prieš pagrindinius Konstitucijos principus.

3. „Paprastoji“ federalinė konstitucinė teisė

Konstitucinėje teisėje nustatytos politinės veiklos „žaidimo taisyklės“, nes joje yra nustatyta:

teisėkūros procedūra,
aukščiausių valdžios institucijų statusas valstybėje,
federalinės valdžios ir federalinių žemių santykiai teisėkūros proceso ir teisės taikymo atžvilgiu ir
viešosios teisės teismų vykdoma valdžios veiksmų kontrolė.

4. Federaliniai įstatymai

Konstitucijoje įtvirtintas pagrindinis teisinės valstybės principas reiškia, kad įstatymai yra privalomi visai vykdomajai valdžiai (administracijai ir teismo institucijų sistemai). Konstitucijoje teisėkūros įgaliojimai padalijami federalinei valdžiai ir federalinėms žemėms.

5. Įstatymo įgyvendinamasis aktas

Įstatymo įgyvendinamieji aktai (vok. *Verordnungen*) yra **administracinių institucijų priimamos bendros teisinės nuostatos**, skirtos visiems asmenims, kuriems tas įstatymas yra taikomas. Įstatymo įgyvendinamieji aktai priimami pagal bendrą konstitucinį įgaliojimą – jais patikslinamos kitos bendrosios nuostatos, kurios dažniausiai būna įtvirtintos įstatymuose. Įstatymą iš dalies keičiantiems ar papildantiems įstatymo įgyvendinamiesiems aktams priimti reikia aiškaus konstitucinio įgaliojimo.

6. Įsakymai

Įsakymai (vok. *Bescheide*) iš esmės yra administraciniai aktai įstatymui vykdyti, skirti tik tuose įsakymuose nurodytiems asmenims.

Institucinė sistema

Teisės aktų leidėjai

Pagal Konstituciją įgaliojimai padalijami federalinei vyriausybei ir federalinėms žemėms, teisėkūros procese dalyvauja įvairios institucijos.

Nacionalinė Asamblėja (vok. *Nationalrat*) priima federalinius teisės aktus, paprastai dalyvaujant Federalinei Asamblėjai (**vok. *Bundesrat***) (Austrijos parlamento aukščiesiems rūmams). Nacionalinės Asamblėjos 183 narius tiesiogiai renka gyventojai. Tačiau Federalinę Asamblėją renka federalinių žemių tarybos (vok. *Landtage*). Paprastai Federalinė Asamblėja turi teisę tik pateikti prieštaravimą dėl įstatymo projekto, taip sustabdydama jo įsigaliojimą. Federalinių žemių teisės aktus priima federalinių žemių tarybos.

Teisėkūros procedūra

Įstatymų projektus Nacionalinei Asamblėjai gali pateikti:

pačios Nacionalinės Asamblėjos nariai (privatus įstatymo projektas),

federalinė vyriausybė (vyriausybės įstatymo projektas) arba

Federalinė Asamblėja.

Be to, piliečių iniciatyva turi būti teikiama Nacionalinei Asamblėjai aptarti, jeigu ją pasirašo 100 000 rinkėjų arba šeštadalis trijų federalinių žemių rinkėjų.

Praktikoje daugumą **teisėkūros iniciatyvų** teikia **federalinė vyriausybė**. Federalinės vyriausybės teikiamiems įstatymų projektams federalinė vyriausybė (Ministrų Taryboje) turi būti pritarusi vienbalsiai. Juos rengia atitinkamas ministras ir prieš vyriausybei juos patvirtinant kitos institucijos, pvz., federalinių žemių atstovai arba kiti suinteresuotieji subjektai, raginamos pateikti pastabų.

Kai įstatymų projektai priimami Nacionalinėje Asamblėjoje, jiems turi pritarti Federalinė Asamblėja. (Federaliniai finansų įstatymų projektai neprivalo būti teikiami Federalinei Asamblėjai – federalinis Nacionalinės Asamblėjos suverenitetas.) Tada kancleris teikia įstatymų projektus prezidentui **tvirtinti**.

Nacionalinė Asamblėja gali nuspręsti dėl įstatymo projekto surengti **referendumą**. To gali pareikalaus ir dauguma Nacionalinės Asamblėjos narių. Tokiu atveju Nacionalinės Asamblėjos jau priimtą įstatymo projektui prieš patvirtinimą turi būti pritarta referendume. Be to, referendumas taip pat turi būti rengiamas kiekvieną kartą siekiant išsamiai pakeisti Konstituciją.

Prezidentas savo parašu patvirtina, kad įstatymas buvo priimtas laikantis Konstitucijos. Tą **patvirtinimą** privalo pasirašyti ir kancleris.

Kanclerio parašu patvirtinti federaliniai teisės aktai skelbiami Federalinės teisės leidinyje *Bundesgesetzblatt*. Jeigu pačiame įstatyme nėra aiškios nuostatos (dėl atgalinio poveikio arba įsigaliojimo datos (lot. *vacatio legis*), **jis įsigalioja** pasibaigus tai dienai, kurią išeina ir išplatintas Federalinės teisės leidinys, kuriame jis skelbiamas.

Įstatymas gali būti panaikinamas tiesiogiai (formali nukrypti leidžianti nuostata) arba priėmus naują teisės aktą, kurio turinys neatitinka ankstesnės nuostatos (materialinė nukrypti leidžianti nuostata), formaliai nenurodant, kad ankstesnė nuostata nebegalioja (lot. *lex posterior derogat legi priori*). Konkretaus pobūdžio teisės normos turi viršenybę prieš bendro pobūdžio teisės normas (lot. *lex specialis derogat legi generali*). Be to, įstatymo galiojimo laikotarpis gali būti nurodytas pačiame įstatyme.

Teisinių duomenų bazės

Austrijos Respublikos teisinės informacijos sistemoje *Rechtsinformationssystem des Bundes*, kurią tvarko **Federalinė skaitmeninimo ir ekonomikos reikalų ministerija**, suteikiama internetinė prieiga prie Austrijos teisės aktų.

Ar šia duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Sistema *Rechtsinformationssystem des Bundes* galima naudotis nemokamai.

Trumpas turinio aprašas

Austrijos Respublikos teisinės informacijos sistemoje pateikiama informacija:

Federalinė teisė

Federalinė teisė (suvestinė redakcija)

Oficiali Austrijos federalinės teisės leidinio (vok. *Bundesgesetzblatt*) redakcija nuo 2004 m.

Austrijos federalinės teisės leidinys, 1945–2003 m.

Imperijos ir federalinės teisės leidiniai (vok. *Reichs-, Staats- und Bundesgesetzblatt*), 1848–1940 m.

Įstatymų ir kitų norminių aktų rinkiniai, 1740–1848 m. (išoriniai)

Vokietijos teisės leidiniai (vok. *Reichsgesetzblatt*), 1919–1945 m. (išoriniai)

Įstatymų projektai (vok. *Begutachtungsentwürfe*)

Vyriausybės įstatymų projektai (vok. *Regierungsvorlagen*)

Federalinių žemių teisė

Federalinių žemių teisė (suvestinė redakcija)

Oficialieji ir neoficialieji federalinių žemių teisės leidiniai (vok. *Landesgesetzblätter*) (įvairių laikotarpių)

Savivaldybių teisė: atrinktos toliau nurodytose federalinėse žemėse esančių savivaldybių teisės nuostatos:

Karintija (visos savivaldybės)

Žemutinė Austrija

Aukštutinė Austrija

Zalcburgas

Štirija

Viena

Teismų sprendimai

Konstitucinis Teismas (vok. *Verfassungsgerichtshof*)

Administracinis teismas (vok. *Verwaltungsgerichtshof*)

Aukščiausiojo Administracinio Teismo parengtas teisės aktų sąrašas (vok. *Normenliste*)

Aukščiausiojo Teismo (vok. *Oberster Gerichtshof*), aukštesniųjų federalinės žemės teismų (*Oberlandsgerichte*), federalinės žemės teismų (*Landesgerichte*), apylinkės teismų (*Bezirksgerichte*) ir Aukščiausiojo Patentų ir Prekių Ženklių Teismo (*Oberste Patent- und Markensenat*) sprendimai, taip pat tarptautiniai teismų sprendimai

Federalinis Administracinis Teismas (vok. *Bundesverwaltungsgericht*)

Federalinių žemių administraciniai teismai (vok. *Landesverwaltungsgerichte*)

Federalinis išdo teismas (vok. *Bundesfinanzgericht*) (išoriniai)

Duomenų apsaugos institucija (iki 2014 m. – Duomenų apsaugos komisija)

Drausminės komisijos, Aukščiausioji drausminė komisija, Apeliacijų tribūnolas (vok. *Disziplinarkommissionen, Disziplinaroberkommission, Berufungskommission*)

Darbuotojų atstovavimo priežiūros institucija (vok. *Personalvertretungsaufsichtsbehörde*) (iki 2014 m. – Darbuotojų atstovavimo priežiūros komisija (*Personalvertretungs-Aufsichtskommission*))

Lygių galimybių komisijos (vok. *Gleichbehandlungskommissionen*) nuo 2014 m.

Lygių galimybių komisijos (vok. *Gleichbehandlungskommissionen*) nuo 2008 m. (išoriniai)

Finansinė dokumentacija, Nepriklausomas finansų teismas (vok. *Unabhängiger Finanzsenat*) (išoriniai)

Nepriklausomi administraciniai teismai (vok. *Unabhängige Verwaltungssenate*) – atrinkti 1991–2013 m. sprendimai

Prieglobsčio teismas (vok. *Asylgerichtshof*) – 2008 m. liepos mėn. – 2013 m.

Nepriklausoma federalinė prieglobsčio taryba (vok. *Unabhängiger Bundesasylsenat*) – atrinkti sprendimai nuo 1998 m. iki 2008 m. birželio pabaigos

Aplinkos apsaugos teismas (vok. *Umweltsenat*) – atrinkti 1994–2013 m. sprendimai

Federalinė ryšių taryba (vok. *Bundeskommunikationssenat*) – atrinkti 2001–2013 m. sprendimai

Viešųjų pirkimų peržiūros institucijos (vok. *Vergabekontrollbehörden*) – atrinkti sprendimai iki 2013 m.

Aukščiausiojo Teismo ir Kasacinio Civilinių ir Baudžiamųjų Bylų Teismo sprendimai (1885–1897 m.) (išoriniai)

Austrijos imperijos teismo (vok. *Reichsgericht*) 1869–1918 m. sprendimų rinkinys (išoriniai)

Austrijos administracinio teismo (vok. *Verfassungsgerichtshof*) 1919–1979 m. sprendimų rinkinys (išoriniai)

Austrijos administracinio teismo (vok. *Verfassungsgerichtshof*) 1876–1934 m. sprendimų rinkinys (išoriniai)

Kitos oficialios publikacijos:

Amatininkų ir profesinės kompetencijos egzaminų reglamentavimo nuostatos pagal Pramonės kodeksą (vok. *Gewerbeordnung*)

Socialinio draudimo sistemos oficialios nuostatos – oficialu nuo 2002 m.

Sveikatos priežiūros infrastruktūros planai (ÖSG, RSG)

Oficialūs veterinarijos aplinkraščiai (ÖVB) nuo 2004 m. rugsėjo 15 d.

Bendrieji dekretai (vok. *Erlässe*)

Federalinių ministerijų dekretai

Federalinės finansų ministerijos direktyvos ir dekretai (išoriniai)

Federalinės darbo, socialinių reikalų, sveikatos ir vartotojų apsaugos ministerijos (vok. *Bundesministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Konsumentenschutz*) dekretai socialinio draudimo klausimais (išoriniai)

Austrijos įstatymai

Kai kurie Austrijos įstatymai taip pat yra skelbiami anglų kalba.

Papildoma informacija

Daugiau informacijos galima rasti interneto svetainėje [Rechtsinformationssystem des Bundes](#).

Paskutinis naujinimas: 13/09/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.